

Suzbijanje kupusnih buhača može se provoditi u sklopu integrirane zaštite (IZ) kupusa od štetnih organizama.

IZ kupusa obuhvaća: A) preventivne mjere, B) kemijske mjere (primjenu insekticida).

PREVENTIVNE MJERE: višegodišnji plan sjetve-plodored, sjetva novog kupusa što dalje od starih polja kupusa (kukci će teže pronalaziti biljku hraniteljicu), uklanjanje i uništavanje biljnih ostataka, sve mjere koje pogoduju brzom razvoju biljaka, sjetva otpornih kultivara (kad je to moguće), manipulacija rokovima sjetve, zaštita manjih površina i rasada može se postići postavljanjem zaštitnih mreža koje sprečavaju ulaz štetnika („insect proof“).

KEMIJSKE MJERE:

Prognoza: Vizualni pregledi biljaka te ocjena zaraze od nicanja do sredine svibnja. Očitane štete od buhača razvrstati u kategorije 0 (nema rupica), 1 (štete do 3 % lisne površine), 2 (štete 4-10 %), 3 (štete 11-20 %), 4 (štete 21-40 %) i 5 (više od 40 % lisne površine oštećeno). **Signalizacija:** Primjena insekticida provodi se kad je oštećeno više od 10 % lisne površine mlađih biljaka.

Procjena oštećenja na mlađim biljkama

Štete na slikama d do f nalaze se na [pragu odluke kad je tretiranje opravданo](#).

Popis registriranih insekticida (FIS, 5. 11. 2019)

GRUPA INSEKTICIDA	MD*	AKTIVNA TVAR	PRIPRAVCI
Organo-fosforni insekticidi (OP)	1B	Dimetoat	Rogor 40
Piretroidi (P)	3A	Cipermetrin Alfa-cipermetrin	Cythrin Max Fastac 10 EC

*MD – Oznaka mehanizma djelovanja prema IRAC.

ISTRAŽIVANJA SU PROVEDENA U SKLOPU PROJEKTA:

Monitoring rezistentnosti štetnih organizama na sredstva za zaštitu bilja u Republici Hrvatskoj (2018.-2020.)

Projekt financira: Ministarstvo poljoprivrede u skladu s Direktivom 702/2014.

Korisnik sredstava: Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet.
Voditeljica stručnog tima: prof. dr. sc. Tanja Gotlin Čuljak.

<https://rezistentnost-szb.hr>

ISTRAŽIVAČKI TIM:

- Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- Institut za jadranske kulture i melioraciju krša
- Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
- Zavod za zaštitu bilja Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu

POTPORA NA TERENU:

Zahvaljujemo djelatnicima Savjetodavne službe, djelatnicima svih „zaštitarskih“ tvrtki koje djeluju na terenu kao i studentima Fitomedicine preddiplomskog i diplomskog studija koji su nam pomogli realizirati planirane aktivnosti u sklopu istraživanja.

Tekst lektorirala: Jasmina Čovran

OSJETLJIVOST KUPUSNOG BUHAČA NA INSEKTICIDE (2019.)

Tanja GOTLIN ČULJAK, Ivan JURAN, Damir BERTIĆ, Irena DUŠAK, Renata BAŽOK, Darija LEMIĆ, Maja ČAČIJA, Martina KADOIĆ BALAŠKO

Kupusni buhači (*Phyllotreta* spp.)

Opis štetnika: odrasli kukci dugi su oko 2-3,5 mm, jednolične metalne crne, tamnopлавe ili tamnozelene boje, a kod nekih vrsta postoji uzdužna žuta pruga uzduž svakog pokrilja. Kreću se skakanjem. Imaju jednu generaciju godišnje.

Različite vrste kupusnih buhača

Razvojni stadiji buhača

Simptomi: od ranog proljeća odrasli oblici izgrizaju lisnu masu kupusnjaka, a u jesen mogu štetiti uljanoj repici u nicanju. Ishranom rade okrugle rupice na lišću koje se s porastom lisne površine povećavaju, a rubovi nekrotiziraju. Najveće štete rade za topla i suha vremena. Osobito su opasni u proizvodnji presadnica. Mlade biljke zaostaju u rastu i daju niži prinos.

Šteta na mladoj biljci

Štete na kupusu u polju

Dosadašnje spoznaje:

U Republici Hrvatskoj je u 2018. godini po prvi puta dokazana rezistenčnost kupusnih buhača na dimetoat, alfa-cipermetrin i tiakloprid na dva lokaliteta: Lukač i Požega.

Kako smo provodili testove osjetljivosti?

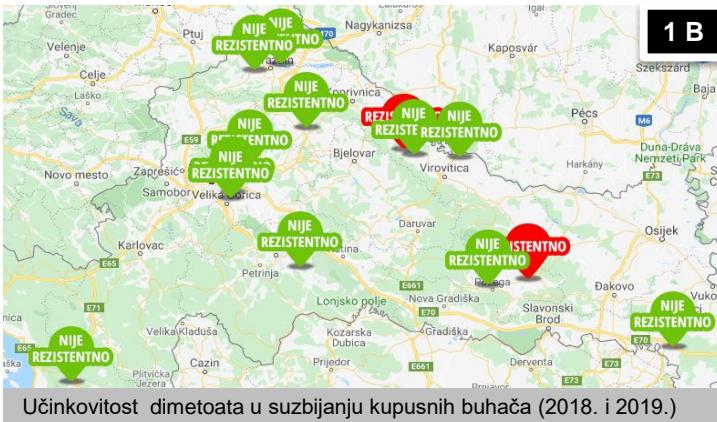
Prikupljanjem kupusnih buhača pomoću usnog aspiratora tijekom 2018. godine na dva su lokaliteta skupljeni uzorci za testiranje populacija na osjetljivost organofosfornih insekticida, piretroida i neonikotinoida.

Testovi su provedeni prema IRAC test metodama 011 za piretroide, 021 za neonikotinoide, 025 za organofosforne insekticide i protokolu prema Heimbach et al. (2006).

Rezultati provedenih testova osjetljivosti

Lokaliteti/ doza	Rezultati provedenih testova osjetljivosti kupusnih buhača na insekticide (2019.)					
	OP insekticidi (1 B) dimetoat		Piretroidi (3 A) alfa-cipermetrin		Neonikotinoidi (4 A) tiakloprid	
	16%	100%	20%	100%	20%	100%
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA						
Vidovec	100	100	100	100	0	5
Trmavec	100	100	100	100	0	0
LICKO-SENSKA ŽUPANIJA						
Hrvatsko polje	100	100	85	100	50	70
SISACKO-MOSLAVACKA ŽUPANIJA						
Lukavac Posavski	100	100	100	100	0	40
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA						
Bošnjaci	100	100	100	100	10	35
KOPRIVNIČKO-KRIZEVACKA ŽUPANIJA						
Kozarevac	50	50	50	50	0	0
Križevci	100	100	100	100	0	0
ZAGREBACKA ŽUPANIJA						
Bapča	100	100	100	100	40	90
Novo Čiće	100	100	100	100	75	100
Laktec	100	100	100	100	5	0
POMEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA						
Požega	100	100	100	100	0	0
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA						
Sedlarica	100	100	100	100	0	0
legenda						
visoko osjetljivo	osjetljivo	umjeren rezistentno	rezistentno	visoko rezistentno		

Populacije kupusnog buhača bile su visoko osjetljive na dimetoat na svim istraživanim lokalitetima, osim u Kozarcu gdje je zabilježena rezistentna populacija na dimetoat. Na aktivnu tvar alfa-cipermetrin nije zabilježena rezistentnost kupusnih buhača niti na jednom istraživanom lokalitetu. Na tiakloprid su rezistentne sve populacije kupusnih buhača na istraživanim lokalitetima, osim u Novom Čiće.

Učinkovitost dimetoata u suzbijanju kupusnih buhača (2018. i 2019.)

Učinkovitost alfa-cipermetrina u suzbijanju kupusnih buhača (2018. i 2019.)

Učinkovitost tiakloprida u suzbijanju kupusnih buhača (2018. i 2019.)